

ผลของการสอนโดยสร้างศรัทธาและ โยนิโสมนสิการโดยใช้ชีวิตแบบคุณโทษและ
ทางออกที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนกลุ่มสร้าง เสริมประสบการณ์ชีวิต
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

นางสาวอารมณี กัณฑ์ศรีวิกรม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชาประถมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2536

ISBN 974-583-433-5

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

019527

i17132237

**EFFECTS OF TEACHING FAITH AND REFLECTIVE THINKING WITH
EMPHASIS OF ALTERNATIVE CONSIDERATION ON LEARNING
ACHIEVEMENT IN LIFE EXPERIENCES AREA OF
PRATHOM SUKSA FIVE STUDENTS**

Miss Arom Kuntasewigrom

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Elementary Education
Graduate School
Chulalongkorn University**

1993

ISBN 974-583-433-5

อารมณ กัณฑ์ศรีวิกรม : ผลของการสอนโดยสร้างศรัทธาและโยนิโสมนสิการโดยใช้วิธีคิดแบบ
คุณโทษและทางออกที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 (EFFECTS OF TEACHING FAITH AND REFLECTIVE THINKING
WITH EMPHASIS OF ALTERNATIVE CONSIDERATION ON LEARNING ACHIEVEMENT
IN LIFE EXPERIENCES AREA OF PRATHOM SUKSA FIVE STUDENTS) อ.ที่ปรึกษา :
รศ. วาริ ธีระจิตร อ.ที่ปรึกษาร่วม : ศ.สุมน อมรวิวัฒน์, 270 หน้า. ISBN 974-583-
433-5

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาผลของการสอนโดยสร้างศรัทธาและโยนิโสมนสิการโดยใช้วิธีคิดแบบคุณโทษและ
ทางออกที่มีต่อความรู้ เรื่องสิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
2. เพื่อศึกษาศวามสามารถในการตัดสินใจ เรื่องสิ่งแวดล้อมของนักเรียนที่เรียนด้วยการสอน
โดยสร้างศรัทธาและโยนิโสมนสิการ โดยใช้วิธีคิดแบบคุณโทษและทางออก

ผู้วิจัยได้ทดลองสอนเนือหาวิชากลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต (กิน น้ำ และ ป่าไม้) กลุ่ม
ตัวอย่างประชากร เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษา จังหวัดราชบุรี โดยใช้เวลาดทดลอง 4 สัปดาห์ ในปีการศึกษา
2536 นักเรียนกลุ่มควบคุม จำนวน 30 คน สอนด้วยการสอนปกติ สถิติที่ใช้ในการวิจัยคือ การทดสอบค่าที่

ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนที่เรียนด้วยการสอนโดยสร้างศรัทธาและโยนิโสมนสิการโดยใช้วิธีคิดแบบคุณโทษ
และทางออก มีคะแนนความรู้ เรื่องสิ่งแวดล้อมสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยการสอนปกติอย่างมีนัยสำคัญ
ที่ระดับ .01
2. นักเรียนที่เรียนด้วยการสอนโดยสร้างศรัทธาและโยนิโสมนสิการโดยใช้วิธีคิดแบบคุณโทษ
และทางออก มีความสามารถในการตัดสินใจ เรื่องสิ่งแวดล้อมสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยการสอนปกติ
อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา
สาขาวิชา
ปีการศึกษา 2536

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C340478 : MAJOR ELEMENTARY OF EDUCATION
KEY WORD: ACHIEVEMENT / PRATHOMSUKSA / TEACHING FAITH AND REFLECTIVE
THINKING

AROM KUNTASEWIGROM : EFFECTS OF TEACHING FAITH AND REFLECTIVE
THINKING WITH EMPHASIS OF ALTERNATIVE CONSIDERATION ON LEARNING
ACHIEVEMENT IN LIFE EXPERIENCES AREA OF PRATHOM SUKSA FIVE STUDENTS.
THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. VAREE THIRACHITRA. THESIS CO-ADVISOR :
PROF. SUMON AMORNVIVAT, 270 pp. ISBN 974-583-433-5

The purposes of this research were

1. to study the effectiveness of teaching strategies pertaining
Buddhism philosophy : Teaching Faith and Reflectives thinking with Emphasis
of Alternative Consideration on content area environment of Prathom Suksa
five students.

2. to study the decision making ability about environment of the
students ^{who} were taught by Faith and Reflectives thinking with Emphasis of
Alternative Consideration.

The researcher taught the content concerning life experiences area
(soil, water and forest). The treatment was placed on pupils in elementary
school in Ratchaburi for 4 week during the 1993 academic year. Thirty pupils
in the control group were treated by the conventional approach. Statistical
t-test was employed in the analysis.

Finding were that :

1. The students were taught by Faith and Reflectives thinking with
Emphasis of Alternative Consideration achieved higher scores in content area
at .01 level.

2. The students were taught by Faith and Reflectives thinking with
Emphasis of Alternative Consideration performed the better decision making
than those in the control group at .01 level.

ภาควิชา ประถมศึกษา

สาขาวิชา ประถมศึกษา

ปีการศึกษา 2536

ลายมือชื่อนิสิต *[Signature]*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *[Signature]*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม *[Signature]*

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ เพราะได้รับความเมตตาอย่างสูงจากท่าน รองศาสตราจารย์วารี ถิระจิตร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ศาสตราจารย์สมน อมรวิวัฒน์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วมวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำแนะนำช่วยเหลือ ตลอดจนการตรวจ แก้ไขอย่างละเอียดทุกขั้นตอน ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ทั้งสองไว้ ณ ที่นี้เป็น อย่างสูง และขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงเดือน อ่อนน่วม ประธาน กรรมการ รองศาสตราจารย์วรสุดา บุญยไวโรจน์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณา ตรวจสอบ แก้ไข จนเป็นวิทยานิพนธ์ที่สมบูรณ์

นอกจากนี้ต้องขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 6 ท่าน ที่ได้กรุณาสละ เวลาตรวจแก้ไข ให้ข้อเสนอแนะต่างๆในการสร้าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ขอขอบคุณท่านผู้บริหารโรงเรียน วัดด่านทับตะโกและผู้บริหารโรงเรียนบ้านวังปลา ตลอดจนครูผู้สอนกลุ่มสร้าง เสริมประสบการณ์ ชีวีต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดด่านทับตะโก สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี ที่ได้ให้ความร่วมมือในการวิจัยจนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ท้ายที่สุดขอกราบขอบพระคุณคุณยาย คุณพ่อ คุณแม่ คุณน้า ผู้ซึ่งให้โอกาสในการศึกษา รวมทั้งให้ทุนทรัพย์สนับสนุนตลอดมา และขอขอบคุณ พี่ น้อง เพื่อน ตลอดจน คุณสมชาย งามสุขสวัสดิ์ ที่คอยให้ความช่วยเหลือ ข้อคิด เสนอแนะ และเป็นกำลังใจด้วยดีเสมอมา

ศูนย์วิทยุวิทยุ
อารมณ กัณฑ์วีกรรม
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	9
สมมติฐานของการวิจัย.....	10
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	11
ขอบเขตของการวิจัย.....	11
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	12
วิธีดำเนินการวิจัย.....	13
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	18
2 วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง.....	19
ความหมายของกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต.....	19
ลักษณะของกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต.....	23
แนวการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต.....	24
การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต.....	24
ความหมายของสิ่งแวดล้อม.....	29
ลักษณะของสิ่งแวดล้อมศึกษา.....	31
เนื้อหาสิ่งแวดล้อมในระดับประถมศึกษา.....	33

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การเรียนการสอน เรื่อง สิ่งแวดล้อม.....	36
การจัดการศึกษาตามแนวพุทธธรรม.....	41
การสอนตามแนวพุทธวิธี.....	43
การสอนโดยสร้างศรัทธาและโยนิโสมนสิการ.....	49
กระบวนการสร้างศรัทธา.....	51
วิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ.....	53
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	61
ตัวอย่างประชากร.....	61
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	62
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	68
การวิเคราะห์และการนำเสนอข้อมูล.....	69
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	70
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	72
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	91
บรรณานุกรม.....	105
ภาคผนวก.....	112
ประวัติผู้เขียน.....	273

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตของนักเรียนที่เรียนด้วยการสอนโดยสร้างศรัทธาและ โยนิโสมนสิการกับการสอนปกติ..... 73
2	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตของนักเรียนที่เรียนด้วยการสอนโดยสร้างศรัทธาและ โยนิโสมนสิการกับการสอนปกติ ทั้งก่อนและหลัง การสอน..... 74
3	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความสามารถในการตัดสินใจของนักเรียนที่เรียนด้วยการสอนโดยสร้างศรัทธาและ โยนิโสมนสิการกับการสอนปกติ..... 75
4	ร้อยละของการประเมินพฤติกรรมนักเรียนด้วยตนเองของนักเรียนที่เรียนด้วยการสอนโดยสร้างศรัทธาและ โยนิโสมนสิการ..... 76
5	ร้อยละของการประเมินพฤติกรรมนักเรียนด้วยตนเองของนักเรียนที่เรียนด้วยการสอนปกติ..... 78
6	ร้อยละของการประเมินพฤติกรรมนักเรียนโดยเพื่อนของนักเรียนที่เรียนด้วยการสอนโดยสร้างศรัทธาและ โยนิโสมนสิการ..... 80

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
7	ร้อยละของการประเมินพฤติกรรมนักเรียนโดยเพื่อนของนักเรียนที่เรียนด้วยการสอนปกติ..... 82
8	ร้อยละของการประเมินพฤติกรรมนักเรียนโดยครูประจำชั้นหรือผู้วิจัยของนักเรียนที่เรียนด้วยการสอนโดยสร้างศรัทธาและโยนิโสมนัสการ..... 84
9	ร้อยละของการประเมินพฤติกรรมนักเรียนโดยครูประจำชั้นหรือผู้วิจัยของนักเรียนที่เรียนด้วยการสอนปกติ..... 86

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย